

Laudáció

Bárdos Jenő professzor úr tiszteleti taggá választása alkalmából

Veszprém, 2021. április 19.

Tisztelt Professzor Úr!
Kedves Kollégák!

Tizenhárom évvel ezelőtt, 2008-ban Károly Krisztina köszöntötte a Brassai díjas Bárdos Jenő professzor urat, most pedig a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete által 2020-ban adományozott tiszteleti tagsága átadása alkalmából szeretnék néhány szót szólni. Tavaly kellett volna, de akkor a járvány átírta az életünket otthon is, meg a szakmai közélet területén is. Mostanra azonban megtanultunk együtt élni a vírussal, jelenséggként kezelni, sőt jelentősen fejlődtek a digitális kompetenciáink is. Megkésve tehát, de nagy szeretettel és tisztelettel köszönöm most Bárdos Jenő emeritus professzort, a MANYE oszlopos tagját, a Modern Nyelvoktatás szerkesztőbizottságának tagját, az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottságának frissen megválasztott elnökét.

Ki is lehet a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete tiszteleti tagja? Az alapszabályzat és a honlapon is látható névsor alapján azok a tudósok részesülnek ebben a megtiszteltetésben, akiknek az életpályája nemcsak az alkalmazott nyelvészeti kutatásokat gazdagította a szerteágazó szakma valamely területén, hanem kapcsolódik a nyelvtanár nemzedékek képzéséhez, tudományos előmenetelének segítéséhez és mindez összeköthető az egyesület érdekében végzett munkával is.

Bárdos Jenő, aki ötvenedik tanévét tölti a felsőoktatásban, ma két egyetem, vendéglátónk, a veszprémi Pannon Egyetem és az egri Eszterházy Károly Egyetem professzor emeritusa, az alkalmazott nyelvészet nyelvpedagógiai ágának elismert művelője határokon innen és túl. Művei, különösen három alapkönyve, *Az idegen nyelvek tanításának elmélete és gyakorlata (2000)*, *az Idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata (2002)* valamint *az Élő nyelvtanítás-történet (2005)* mára már megkerülhetetlen a nyelvtanárképzésben és a nyelvpedagógiai kutatásokban egyaránt.

Sokan vagyunk most itt a MANYE kongresszusán, akik professzorunkként, mesterünként tekintünk rá, sokak kezébe adott tanári diplomát, doktori oklevelet amióta 1972-ben elkezdett a felsőoktatásban dolgozni. Az ELTE volt az első munkahelye 18 évig, aztán a veszprémi 20 év következett, majd az egri egyetem, ahol 11 éve tanít már, emellett számos külföldi egyetemen is megfordult, és van ezek között olyan is, amelyik magyar szakos képzés létrejöttét neki köszönheti.

Sokan vagyunk most itt a MANYE kongresszusán, akik professzorunkként, mesterünként tekintünk rá, sokak kezébe adott tanári diplomát, doktori oklevelet amióta 1972-ben elkezdett a felsőoktatásban dolgozni. Az ELTE volt az első munkahelye 18 évig, aztán a veszprémi 20 év következett, majd az egri egyetem, ahol 11 éve tanít már, emellett számos külföldi egyetemen is megfordult, és van ezek között olyan is, amelyik magyar szakos képzés létrejöttét neki köszönheti.

Az én első találkozásom Bárdos tanár úrral ez utóbbihoz kötődik. Fulbright ösztöndíjasként felkereste 1987-ben a Magyar Lektori Központot. New Brunswickba készült, a Rutgers Egyetemre, és nagy tervet forgatott a fejében: magyar szak létrehozását határozta el a New Jersey államban élő, akkor még százezres magyar diaszpóra számára. A két és fél év elég volt arra, hogy alaposan megismerje a közösséget, és olyan programot dolgozzon ki, amely megfelelt az ő érdeklődésüknek, igényeiknek. Nem volt könnyű dolga,

mert a bloomingtoni kollégák féltékenyen figyelték a szívós és sikergyánús munkát, de azért sem, mert a helyi magyar közösség is igen megosztott volt. Emellett éppen akkor maga a Rutgers, New Jersey állami egyeteme, a megszorító gazdaságpolitika következtében megvonásokban részesült, így a kurrikulum bizottságok is ellenségesen viselkedtek az új törekvésekkel szemben. Bárdos Jenő hazatérése után Szépe György lett a Fulbright Professor of Hungarian Studies ugyanott, és az ő idejében teljesedett ki a megkezdett munka: egy takaros kis házat is kapott a magyar szak, ahol otthonos környezet várta a magyar mellékszakos tanulmányokat folytató diákokat.

Különleges adottság, ha valaki tervezni tud, és végig is tudja vinni azt a megvalósulásig. Annál is inkább, mert bár biztosan minden szakterület művelői elmondhatják, hogy az ilyen út tele van csapdákkal, segítőkkel és akadályozókkal, nemcsak a szakmában kell kiválónak lenni, hanem diplomáciai érzéssel (és érzékenységgel) is rendelkezni kell ahhoz, hogy egy tervből valóság legyen. Bárdos Jenő szakokat alapított, doktori programokat indított. Két döntően fontos nyelvpedagógiai irány meghatározó kutatója lett, a nyelvpedagógia-történeté és az idegen nyelvi mérésé és értékelésé. A NYAT tagjaként és elnökeként jelentős szerepet játszott a Magyarországon működő nyelvvizsgarendszerek standardizálásában és a KER-hez történő illesztésében.

Tudását, elképzeléseit mindig szívesen osztotta meg a kollégákkal és tanítványaival, s nincs ez másként most sem, a hetedik X után néhány évvel. Ha nagyon röviden kellene megfogalmazni, mit is tanulhatunk tőle, talán ezt a kettőt emelném ki: a szakmai alázatot és az önmagával és másokkal szembeni igényességet – mert ez a két magatartás pályája egészét és a MANYE-hoz kapcsolódó munkásságát is meghatározza.

A MANYE alkalmazott nyelvész és nyelvtanár tagjai nevében szeretettel köszöntöm Bárdos Jenő professzor urat az egyesület tiszteleti tagjai között! Jó egészséget és további töretlen alkotókedvet kívánok abban a reményben, hogy továbbra is a tőle megszokott energiával segíti majd a munkánkat!

Veszprém (a virtuális térben), 2021. április 19.

Nádor Orsolya